

NEATANEEL

Ročník IV.

18. 12. 2022

Číslo: 4

4. ADVENTNÁ NEDEĽA „A“

R.: *Hľa, prichádza Pán, on je Kráľ slávy.*

Mt 1, 18 - 24

S narodením Ježiša Krista to bolo takto: Jeho matka Mária bola zasnúbená s Jozefom. Ale skôr, ako by boli začali spolu bývať, ukázalo sa, že počala z Ducha Svätého.

Jozef, jej manžel, bol človek spravodlivý a nechcel ju vystaviť potupe, preto ju zamýšľal potajomky prepustiť.

Ako o tom uvažoval, zjavil sa mu vo sne Pánov anjel a povedal: „Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu, svoju manželku, lebo to, čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého. Porodí syna a dáš mu meno Ježiš; lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov.“

To všetko sa stalo, aby sa splnilo, čo Pán povedal ústami proroka: „Hľa, panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel,“ čo v preklade znamená: Boh s nami.

Keď sa Jozef prebudil, urobil, ako mu prikázal Pánov anjel, a prijal svoju manželku.

„S narodením Ježiša Krista to bolo takto,“ a nebolo to vôbec také jednoduché. Mal naplniť očakávaný prísľub Božieho príchodu medzi svoj ľud, ktorý našiel svoje vyjadrenie v postave Mesiáša. Ten mal pochádzať z Dávidovho rodu. Toto pochádzanie sa identifikuje podľa otca – je teda treba takého nájst'. Iste, keďže je treba zabezpečiť tomuto očakávanému poslovi patričnú výchovu v tradícii, ktorej má byť naplnením, nebolo by zlé, ak by bol jeho vychovávateľ jej verným dodržiavateľom – po biblicky povedané, mal by byť „spravodlivý“ t.j. dodržiavajúci Božie prikázania, ku ktorým patrilo zachovávanie príkazov Tóry, a zároveň by tak bol vnímavý na Božie vnuknutia.

Potiaľ by bolo všetko v poriadku a bez vážnych komplikácií. Avšak, ako svedčí aj Písmo samotné, Boh sám chcel prísť medzi svoj ľud. Aj keď Izaiášovo proroctvo o Emanuelovi bolo projektované do blízkej budúcnosti jeho 8. stor. pred Kr., predsa len, zdá sa, že neskôr začalo naberať na popularite a keďže v jeho blízkosti v rámci Izaiášovej knihy sa nachádzajú prísľuby konečného Božieho víťazstva a súdu, začalo sa spájať s príchodom rozhodujúcej postavy Mesiáša. A podľa tohto Izaiášovho proroctva, tento Mesiáš má byť Boh s nami.

Zaiste ani sami tí, ktorí príchod Mesiáša očakávali, si nepredstavovali, že to bude doslova „Boh s nami“ – skôr sa čakalo, že tento Mesiáš bude znamením Božej prítomnosti. Ale Boh si to predstaviť vedel. Aby to ľuďom mohlo čo najjednoduchšie dôjsť, bolo treba nájst' pannu, aby sa čo najviac vylúčilo bežné ľudské otcovstvo. A tak stav, v ktorom sa Jozef a Mária nachádzali bol najideálnejší na splnenie všetkých týchto podmienok: Už sú zasnúbení, čo však v ich kultúre znamenalo oveľa viac, než je v tej našej. Už boli skutočne manželmi (takže napr. prípadná smrť jedného z nich by z toho druhého urobila ozajstnú vdovu alebo vdovca, so všetkými právnymi následkami, ktoré k tomu prináležali), hoci ešte spolu nebývali, a teda nežili spolu sexuálne.

Nad prípadným tehotenstvom ženy by teda visel veľký otáznik, ktorý by sa najjednoduchšie dal vysvetliť cudzoložstvom. Zdá sa, že to si myslel aj Jozef, keďže je preňho jasné, že on s tým nič nemá. Keďže, ako bolo povedané, je muž spravodlivý, teda zachováva prikázania Zákona, má v podstate len jednu možnosť: manželku prepustiť. Ide len teraz o to ako. Zákon by si vyžadoval urobiť vec verejnou a žiadať prešetrenie vo verejnom procese, či tehotenstvo jeho manželky je výsledkom násilného činu – v takom prípade by na ňu nepadol žiadny trest – alebo dobrovoľného – v tomto prípade by jej hrozil trest ukameňovaním.

Jozef sa rozhodne pre inú možnosť: prepustiť ju bez divadla. Výraz v našom preklade „potajomky“ totiž neznamená prepustiť tak, že o tom nebude nik vedieť, ale prepustiť len za prítomnosti dvoch alebo troch svedkov. Jozef sa tak rozhodol nebyť úplne spravodlivý, lebo nedotiahol vykonanie Zákona do konca, a zároveň sa jeho pravá spravodlivosť ukázala v tom, že v danej situácii sa rozhodoval pre to, čo by Márii ublížilo najmenej.

Aby to všetko takpovediac dobre dopadlo, bude potrebný Boží zásah. Jozef, predsa len ako človek spravodlivý, je citlivý na Božie vnuknutie a je ním vedený prekročiť svoju spravodlivosť a prijať svoju manželku s vierou v jej nevinnosť, napriek všetkým podozreniam, a s vierou v Boží zásah. Jozef sa tak stáva veľkým príkladom citlivosti na to, čo je skutočne Božie a spravodlivé. Jeho konanie zabezpečilo dieťaťu pôvod z Dávidovho rodu, aby mesiášske očakávania mohli byť naplnené a zároveň prispelo k viere v jeho Božský pôvod.

*Duša sa javí viac ako Boh, než ako duša, a dokonca aj je Bohom,
a to účasťou na jeho prirodzenosti,
hoci si stále uchováva vlastnú prirodzenosť, odlišenú od Božej,
podobne ako sklo si uchováva svoju prirodzenosť, odlišenú od lúča svetla,
ktoré cezeň prežaruje.*

Prostredníctvom Márie bolo pretvorené celé smrteľné ľudské pokolenie. Vďaka nej sa trest Evy, našej prvej matky, zmenil na radosť. Eva počula Boží rozsudok: „V bolesti budeš rodiť!“ Mária zas: „Raduj sa, plná milosti.“ Eve Boh hovorí: „Budeš pripútaná k svojmu mužovi“ a Márii: „Pán s tebou“.

Prostredníctvom Márie Stvoriteľ premenil celé stvorenstvo do nového, lepšieho stavu, slúžiac si jej ľudskou prirodzenosťou. Ako je človek, ktorý stojí medzi duchom a hmotou spojivom všetkého viditeľného stvorenstva, tak keď sa stvoriteľské Božie Slovo v Márii spojilo s ľudskou prirodzenosťou, jej prostredníctvom je Boh spojený s celým stvoreným svetom.

Mária je živý rebrík, ktorého základ sa opiera o zem a vrch sa týči až k nebu: v nej spočíva Boh. Je to ona, ktorej predobraz kontemploval Jakub. Prostredníctvom nej Boh zostúpil, znížil sa prijatím ľudskej prirodzenosti a tak sa stal viditeľný na zemi a rozprával sa s ľuďmi.

Duchovný rebrík, Panna Mária, je zasadený do zeme, pretože zo zeme má prirodzenosť, ale jej hlava sa týči k nebu. Hlavou každej ženy je muž, no pre ňu, ktorá nepoznala muža, zaujal miesto jej hlavy Boh, Otec: prostredníctvom Ducha Svätého uzavrel zmluvu a ako božské a duchovné semeno poslal svojho Syna a tú všemohúcu moc, ktorou je jeho Slovo.